

Troben unes termes de finals del segle I aC a la vil·la romana del Collet de Sant Antoni de Calonge

Les excavacions també han permès desenterrar ceràmica i restes de menjar del moment en què es va construir el conjunt

Els arqueòlegs han trobat els vestigis d'un terme de finals del segle I aC a la vil·la romana del Collet de Sant Antoni de Calonge. En un dels sectors del jaciment han desenterrat trossos dels tubs de ceràmica, que conduïen l'aigua o l'aire calent, i part de les rajoles que aguantaven el paviment -possiblement, de ceràmica- d'una de les estances. El director de l'excavació, Marc Bouzas, explica a l'ACN que de moment encara "es desconeix l'abast d'aquest conjunt termal"; és a dir, si només tenia una o diverses cambres. En paral·lel, aquest 2022 les excavacions al Collet també han permès desenterrar ceràmica i restes de menjar que es remunten al moment fundacional de la vil·la romana (que se situa al voltant de l'any 80 aC).

La campanya d'excavacions d'aquest 2022 a la vil·la romana del Collet s'ha dividit en dues fases. A la primera, hi han pres part una desena d'estudiants; i a la segona, arqueòlegs contractats per la Universitat de Girona (UdG). Cadascuna d'elles s'ha centrat en un sector diferent del jaciment, que es remunta a cavall dels segles II i I aC.

Aleshores, part d'aquest turó de Sant Antoni de Calonge l'ocupava un antic magatzem de vi, damunt del qual s'hi va bastir una primera vil·la romana. Pel que se'n sap fins ara, la seva construcció se situaria al voltant dels anys 80-70 aC; és a dir, en plena època republicana. Marc Bouzas, que a més de dirigir l'excavació és membre del Grup de Recerca en Arqueologia, Història Antiga i Prehistòria de la UdG, precisa que aquesta primera vil·la era "de planta itàlica i tindria dues torres al davant".

Posteriorment, ja en època augustal -pels volts de l'any 0- s'hi va fer una primera reforma. Va ser aleshores quan, sense modificar la planta de la vil·la republicana, al conjunt s'hi va afegir un forn i un espai termal. I la campanya d'excavacions d'aquest any, precisament, és la que ha permès descobrir-ne els vestigis.

De moment, els arqueòlegs han trobat part d'una de les estances de les termes i restes del seu sistema de canalització. En concret, han desenterrat tres piles de rajoles, damunt les quals s'hi posava el paviment, i que servien per crear l'espai buit per on circulaven l'aigua o l'aire calents. A més, s'han trobat trossos de tubs de ceràmica -alguns dels quals, sencers- que integraven les conduccions d'aquests banys privats.

Segons explica Bouzas, ara per ara es desconeix si el conjunt termal ocupava una o més estances de la vil·la. "De fet, només el veiem de manera molt parcial i caldrà excavar-lo més en properes campanyes", concreta el director de l'excavació. Sí que es pensa, però, que el terra d'aquesta primera cambra era de mosaic (perquè entre les piletes s'han trobat restes de paviment caigut amb tesselles).

Els arqueòlegs creuen que l'ús d'aquestes termes va allargar-se entre 60 i 70 anys. És a dir, fins a finals del segle I dC, quan la vil·la romana va canviar del tot la seva fesomia. Les antigues estructures republicanes es van enderrocar i recobrir amb terra per crear una gran terrassa, damunt la qual s'hi va aixecar una vil·la imperial.

Antiga cisterna A més de l'espai on s'han localitzat les termes, entre finals de novembre i principis de desembre s'ha excavat en un altre sector del jaciment. En aquest cas, s'ha buidat el que sembla ser una antiga cisterna d'aigua, que formava part del magatzem de vi primigeni que hi havia al turó del Collet.

Per arribar fins al fons, però, ha calgut retirar les estructures que s'hi van afegir a posteriori. Sobretot, la rasa oberta durant la Guerra Civil (quan el promontori, situat davant del mar, va servir de trinxera reforçada amb un niu de metralladores).

A dins d'aquest forat, que aproximadament mesura 3 metres de llargada per 5 d'amplada, els arqueòlegs hi han fet dues troballes. Per una banda, han localitzat les restes d'un mur "de blocs gairebé ciclopis" -concreta Bouzas- que segurament es va fer servir com a contrafort per a aixecar una de les torres de la vil·la republicana. "La funció d'aquest mur era, precisament, reforçar la torre", explica el director. "I com que ens fa la sensació que havia d'aguantar una estructura potent, pensem que aquesta torre podria tenir més d'un pis", afegeix. Ceràmica, peix i llavors. En paral·lel, formant part dels mateixos estrats, s'han extret nombrosos fragments de ceràmica, restes de peixos i llavors. Marc Bouzas explica que, possiblement, es van llançar allà per reblir la cisterna un cop es va deixar de fer servir i es va començar a aixecar la vil·la romana. "Per tant, l'estudi acurat d'aquestes restes i materials és el que ens permetrà datar amb exactitud el moment fundacional de la vil·la republicana", subratlla el director de l'excavació.

La majoria dels trossos de ceràmica corresponen a parts d'àmfores, vaixel·la de taula o atuells del dia a dia. "Al costat d'aquella ceràmica ibèrica ja en trobem una gran part d'itàlica; és a dir, importada", explica Bouzas, en referència a l'empremta que ja deixava la romanització.

Pel que fa a les restes de menjar, s'han trobat escates i vèrtebres de peix, així com també diferents llavors (per exemple, de raïm). Ara, concreta Bouzas, allò que es farà és estudiar-les amb detall per saber què es menjava a la vil·la romana. Com a curiositat, ja d'entrada, el director de l'excavació explica que s'han trobat vèrtebres de peix bullides. "És a dir, que estigués o no en salaó, aquell peix ja havia tingut un segon processament", diu Bouzas.

Els resultats al laboratori, però també les excavacions posteriors que es vagin fent al Collet, permetran saber més dades sobre la història de la vil·la romana. "És un jaciment potent, que encara té moltes campanyes per endavant", afirma Bouzas. I per fer-se'n una idea de la seva dimensió, l'arqueòleg recorda que, de fet, a principis dels anys 2000 ja es van excavar una antiga terrisseria i una necròpolis que estaven associades a la vil·la.

Les excavacions al jaciment del Collet, sota la responsabilitat científica dels professors de la UdG Josep Burch i David Vivó, es financen gràcies a l'acord que van signar l'Ajuntament de Calonge i Sant Antoni amb la universitat. Un finançament al qual també donen suport la Generalitat i la Diputació de Girona.

Publicat a:

Font del document:

<http://www.elpuntavui.cat/societat/article/5-societat/2235902-troben-unes-termes-de-finals-del-segle-i-ac-a-la-vil-la-romana-del-collet-de-sant-antoni-de-calonge.html>